

R O M A N I A
MINISTERUL EDUCATIEI NATIONALE
Str. Gen. Berthelot 28-30, Bucuresti – 70738, Tel.& Fax. (+40 1) 310.4211

Sociologie

Programa pentru

- examenul de definitivare în învățământ
- obținerea gradului didactic II

Aprobate prin
Ordinul Ministrului Educației Naționale nr. 3442/ 21.03.2000

Programa de SOCIOLOGIE

Pentru examenul de definitivat si de gradul didactic al doilea

Obiective

- Realizarea aspectelor teoretico-metodologice fundamentale ale sociologiei;
- Cunoașterea orientărilor și tendințelor teoretico-metodologice actuale din sociologie, pe plan mondial și la noi în țară;
- Familiarizarea cu cercetările sociologice teoretice și empirice din Romania postdecembristă;
- Sublinierea caracterului aplicativ al cunoștințelor sociologice și relevarea rolului sociologiei în educația civică a tinerilor (elevilor) în contextul integrării europene și euroatlantice a Romaniei;
- Consolidarea abilităților de proiectare și de realizare a unor investigații sociologice de teren pe probleme sociale actuale, la nivel zonal și national.

Tematica

1. Sociologia ca știință a societății

- Puncte de vedere referitoare la specificul sociologiei;
- Originile sociologiei: Auguste Comte, Herbert Spencer, Emile Durkheim, Karl Marx, Max Weber;
- Perspectivele teoretice: functionalismul, teoria conflictului social, internationalismul simbolic, teoria schimbului social;
- Apariția și evoluția sociologiei în Romania: importanța școlii sociologice de la București de sub conducerea lui Dimitrie Gusti;
- Orientări teoretice în sociologie în a doua jumătate a secolului al XX-lea.

2. Cercetarea sociologica a vietii sociale

- Cunoașterea la nivelul simțului comun și cunoașterea științifică a vieții sociale;
- Cercetări teoretice și cercetări empirice în sociologie;
- Metodele sociologiei: observația, experimentul, ancheta, studiul documentelor sociale;
- Abordarea cantitativă și abordarea calitativă în cunoașterea vieții sociale;
- Monografia sociologică în concepția lui Dimitrie Gusti.

3. Populația și calitatea vieții

- Volumul și structura populației pe plan mondial și în România;
- Natalitatea, mortalitatea, nupțialitatea, divortialitatea și migrația populației;
- Structura de vârstă și sexe: identitatea de gen, îmbătrânirea și inegalitățile sociale;
- Populația și calitatea vieții: problema sărăciei în România și în lume;
- Politicile sociale și calitatea vieții, cu referire specială la România.

4. Cultura

- Cultura și civilizație: puncte de vedere;
- Elementele culturii: simbolul, limba, normele, valorile, tradițiile, cultura materială;
- Universalitățile culturii și variațiile culturale: cultura populară, cultura de masă, cultura înaltă, subcultura, contracultura, etnocentrism, multiculturalism;
- Politicile sociale și cultura: identitatea culturală și bilingvismul, cu referire la situația din România;
- Pastrarea identității etnice și culturale a românilor: educația multiculturală.

5. Socializarea

- Importanța socializării pentru desfășurarea vieții sociale;
- Construirea identității personale;
- Tipuri de socializare: primară, secundară, anticipativă, incompletă, resocializarea;
- Socializarea și ciclul vieții: socializarea nou-născutului, copilăria, adolescența, tinerețea, maturitatea, vârsta a treia;

- Agentii socializarii: familia, scoala, armata, munca, organizatiile profesionale si politice, institutiile culturale, biserica.

6. Structura sociala si profesionala

- Sistemul rol-statas-urilor sociale;
- Clase si straturi sociale: teorii ale formarii claselor si straturilor sociale (Karl Max si Max Weber);
- Mobilitatea sociala si profesionala: evolutia mobilitatii sociale pe plan mondial si national;
- Masurarea pozitiilor si mobilitatii sociale: indicatorii sociali obiectivi si subiectivi;
- Structura sociala si profesionala in Romania de azi.

7. Grupuri si organizatii sociale

- Grupurile sociale: primar-secundar, ingroup-autgroup, de apartenenta – de referinta, grupurile etnice, grupurile active;
- Teoria grupurilor mici: dinamica grupului (Kurt Lewin);
- Institutiile ca organizatii sociale: tipuri si functii;
- Structura organizatiilor: structura formala si informala;
- Managementul organizatiilor: gestionarea crizelor.

8. Devianta si controlul social

- Devianta: forme si evolutie;
- Explicatii teoretice ale devianti: functionalista, interactionalista, a transmiterii culturalee, etichetarea, teoria conflictului social;
- Control social si normalizare comportamentala: conformare si obedienta;
- Politicile sociale si insertia sociala a celor care au incalcat legile juridice;
- Evolutia si combaterea criminalitatii in Romania.

9.Familia

- Familia: forme si functii;
- Metodele alternative de familie: familia incompleta, familiile consensociale;
- Comportamentul sexual si reproducerea;

- Violenta si abuzarea copiilor in familie;
- Politicile sociale si responsabilitatea si protectia femeilor si copiilor.

10.Educatia

- Functiile educatiei: transmiterea culturii, exercitarea controlului social, facilitarea schimbarii sociale;
- Scoala ca organizatie sociala: sistemul de invatamant in Romania;
- Probleme controversate: invatamantul privat **versus** invatamantul public (de stat);
- Educatia copiilor abandonati si a celor handicapati;
- Integrarea Romaniei in structurile europene si politicile sociale in domeniul protectiei copiilor handicapati si institutionalizati.

11.Religia

- Abordarea sociologica a religiei (Emile Durkheim);
- Dimensiunile comportamentului religios si functiile religiei;
- Biserica – tip de organizatie sociala;
- Structura confesionala a populatiei Romaniei;
- Religia in societatea moderna.

12.Sistemul economic

- Societati preindustriale, industriale si portindustriale;
- Ocupatiile si profesiile in societatile moderne;
- Somajul si alienarea;
- Piata muncii in Romania;
- Politicile sociale si protectia sociala in Romania.

13.Autoritate si putere politica

- Tipuri de autoritate: traditionala, legala, carismatica;
- Tipuri de guvernare: monarhie, oligarhie, dictatura sau totalitarism, democratie;
- Sistemul partidelor politice in Romania;

- Comportamentul politic: socializarea politica, participare si apatie politica, grupurile de interes si de presiune;
- Comportamentul de vot al populatiei din Romania.

14.Comunitatile umane

- Comunitatile rurare: satul traditional si modernizarea satelor in Romania;
- Comunitatile urbane: orasele si dezvoltarea lor pe plan mondial;
- Evolutia orasului in Romania: problemele sociale ale comunitatilor urbane in prezent;
- Procesul de urbanizare si implicatiile lui sociale;
- Dezvoltarea vietii comunitare in Romania; proiecte.

15.Comportamentul colectiv

- Teorii ale comportamentului colectiv;
- Multimile: tipuri si caracteristici;
- Panica si zvonurile;
- Opinia publica si sondajele de opinie publica;
- Comportamentul colectiv in situatii limita (inundatii, seisme, razboi, multime violenta).

16.Miscari sociale si schimbare sociala

- Tipuri de miscari sociale;
- Participarea la miscarile sociale;
- Teorii ale schimbarii sociale: evolutionista, ciclica, functionalista si teoria conflictului;
- Sursele schimbarii si rezistenta la schimbare:
- Schimbarile sociale din Romania postdecembrista.

Bibliografie

*Abraham, Dorel, 1999 - Introducere in sociologia urbana, Bucuresti, Editura Stiintifica si Enciclopedica

Andrei, Petre, 1973-1983 - Opere sociologice, vol.I-IV, Bucuresti, Editura Academiei R.S.Romania.

*Banciu, Dan, 1995 - Sociologie juridica, Bucuresti, Editura Hyperion.

- *Badescu, Ilie, 1994 - Istoria sociologiei, Galati, Editura Porto-Franco.
- *Boudon, Raymond (coord.), 1997 - Tratat de sociologie, Bucuresti, Editura Humanitas.
- *Chelcea, Septimiu; Marginean, Ioan; Cauc, Ion, 1998 - Cercetarea sociologica. Metode si tehnici, Deva, Editura Destin
- *Durkheim, Emile, 1974 - Regulile metodei sociologice, Bucuresti, Ed. Stiintifica si Enciclopedica
- *Durkheim, Emile, 1995 – Formele elementare ale vietii religioase, Iasi, Ed. Polirom
- *Durkheim, Emile, 1993 – Despre sinucidere, Iasi, Institutul European
- *Georgiu, Grigore, 1997 – Natiune, cultura, identitate, Bucuresti, Ed. Diogene
- *Goodman, Norman, 1998 – Introducere in sociologie, Bucuresti, Editura Lider
- *Gusti, Dimitrie, 1968-1995 – Opere, vol.I-VII, Bucuresti, Ed. Academiei
- *Herseni, Traian, 1982 – Sociologie. Teoria generala a vietii sociale, Bucuresti, Ed. Stiintifica si Enciclopedica
- *Ilut, Petre, 1997, Abordarea calitativa a socioumanului, Iasi, Ed. Polirom
- Ionescu, Ion, I.; Stan, Dumitru, 1997 – Elemente de sociologie, Iasi, Ed. Universitatii “A.I. Cuza”
- Lallement, Michael, 1997-1998 - Istoria ideilor sociologice, vol.I-II, Bucuresti, Ed. Antet.
- *Linton, Ralph, 1968 - Fundamentul cultural al personalitatii, Bucuresti, Ed. Stiintifica.
- *Magureanu, Virgil, 1997 - Studii de sociologie politica, Bucuresti, Ed. Albatros.
- Miftode, Vasile, 1995 - Metodologia sociologica, Galati, Ed. Porto-Franco
- Mihu, Achim, 1992 – Introducere in sociologie, Cluj-Napoca, Ed. Dacia
- *Sandu, Dumitru, 1996 – Sociologia tranzitiei. Valori si tipuri sociale in Romania, Bucuresti, Ed. Staff
- *Stahl, Henri, H., 1974 – Teoria si practica investigatiilor sociale, vol.I-II, Bucuresti, Ed. Stiintifica si Enciclopedica
- *Vlasceanu, Lazar, 1986, Metodologia cercetarii sociale. Metode si tehnici, Bucuresti, Ed. Stiintifica si Enciclopedica
- *Voinea, Maria, 1996 - Psihosociologia familiei, Bucuresti, Ed. Universitatii Bucuresti.
- *Weber, Max, 1995 - Etica protestanta si spiritul capitalismului, Bucuresti, Ed. Humanitas
- *Zamfir, Catalin; Vlasceanu, Lazar, 1993, Dictionar de sociologie, Bucuresti, Ed. Babel

METODICA PREDARII SOCIOLOGIEI

1. Idealul educational si obiectivele reformei educatiei: importanta perspectivei sociologice de cunoastere a spatiului social global.
 - 1.1. Obiectivele predarii-invatarii Sociologiei: formarea competentelor generale si a celor specifice.
 - 1.2. Construirea demersurilor didactice si orientarea generala a activitatii pentru realizarea unui invatamant centrat pe elev.
 - 1.3. Formarea capacitatii de explorare empirica a spatiului social prin insusirea metodelor, tehnicilor, procedeelelor si instrumentelor specifice cercetarii empirice; formarea gandirii critice, reflexive, autonome si a deprinderilor de comportament prosocial; raportul dintre asimilarea cunostintelor si formarea competentelor specifice (prevazute in programa curriculara).
 - 1.4. Selectarea si utilizarea creativa a informatiilor in proiectarea si realizarea demersurilor didactice; receptarea selectiva si integrarea conceptelor noi, rezultate in urma prelucrarii teoretice a practicii sociale si a transformarii sociale aflate in curs; incurajarea preocuparilor de inovare conceptuala in concordanta cu mutatiile structurale din societatea romaneasca;
 - 1.5. Corelarea obiectivelor predarii – invatarii Sociologiei cu experienta culturala si de viata a elevilor, cu particularitatile de varsta si orientarea lor scolara si profesionala.
 - 1.6. Corelarea obiectivelor predarii – invatarii cu cele ale educatiei pentru cariera si ale educatiei permanente.
 - 1.7. Interpretarea si utilizarea programei curriculare in proiectarea si realizarea activitatilor didactice.
2. Strategii, metode si tehnici de predare – invatare a Sociologiei.
 - 2.1. Strategii, metode si tehnici didactice adecvate specificului lectiei de Sociologie.
 - 2.2. Proiectarea, realizarea si evaluarea lectiei de Sociologie .
 - 2.3. Strategii si modalitati de integrare in lectie a activitatilor cu caracter practic – aplicativ: studiul de caz, sondajul de opinie, ancheta, chestionarul, interviul, analiza de continut; utilizarea ICT (Information and Communication Technology) – de exemplu, programul SpSS – Scientific Program for Social Sciences – in modelarea didactica.
 - 2.4. Construirea demersului didactic orientat inspre formarea comportamentului prosocial si internalizarea principiilor de rationalitate sociala.
3. Evaluarea.
 - 3.1. Specificul evaluarii in lectia de Sociologie.
 - 3.2. Forme, modalitati de realizare si tehnici de evaluare.
 - 3.3. Rolul evaluarii in formarea motivatiei elevilor pentru studiul Sociologiei si a deprinderilor de comportament prosocial.
 - 3.4. Criterii de evaluare a eficientei didactice a lectiei de Sociologie.

Bibliografia este aceeaasi cu cea indicata pentru examenul de definitivat si pentru Metodica predarii Psihologiei.